

Det bør ikke glemmes, at ethvert Krav, som fremsættes her, enhver Fordring om en ny Udgift, maa der, hvis Udgiften ikke kan holdes inden for Grænsen af det jævnt stigende Udbytte af Statens hidtidige Skatteindtægt, skaffes Dækning ved, at man paalægger Befolkningen ny Byrder. De Byrder, der under denne Regering ere blevne paalagte, ere blevne paalagte med nænsom Haand; men det kan vel hælde, at naar man kommer til at gøre det næste Skridt, ville Byrderne føles betydeligt tungere. Jeg modtog Finanserne med en Kasse, der ikke blot var tom, men som havde maattet laane i Banken for at klare de løbende Udgifter. Jeg modtog et Statsregnskab og et løbende Budget med Underskud paa en halv Snes Millioner. Naar den Dag kommer, da jeg betragter mit Hverv som Minister for endt og overgiver mine Forretninger i andre Hænder, vil det have været mit Maal at efterlade Finanserne i en bedre Forfatning, end jeg modtog dem. Det vilde have været mig betydeligt behageligere, hvis det havde kunnet være omvendt. Hvis jeg havde modtaget en svulmende Statskasse, hvis jeg kunde have sat Skatterne ned og øst Penge ud med rund Haand, vilde jeg have høstet rigeligt af Ros og Tak. Nu vil det være min Trøst — og den er ikke ringe — at min Efterfølger vil være behageligere stillet, end jeg selv var. Men til Folketinget vil jeg sige: Glem ikke at sætte Tæring efter Næring. Vor Statsgæld er i de forløbne Aar steget stærkt, og det kan forudses, at den fremdeles vil vokse meget stærkt, naar den Dag kommer, da vi skulle gennemføre Tiendeaflysningen. En yderligere Forøgelse af Statsgælden bør ikke uden tvingende Nødvendighed finde Sted. Derfor gælder det at afpasse Kravet om ny Udgifter efter Maalet af de Indtægter, vi have til Raadighed.

Ved Siden heraf er der to store finansielle Spørgsmaal, som naturligen beskæftige Sindene. Det er paa den ene Side den Skattereform, som i forrige Samling blev ført til Ende, og paa den anden Side den Toldreform, man skimter ude i Fremtiden. Hvad angaar Skattereformen fra i Fjor, er det jo blevet sagt, at den er uretfærdig over for Byerne og ganske særlig over for København. Dette er ikke noget nyt; det have vi hørt i Forvejen. Det er jo den Opfattelse, som ogsaa har givet sig Udslag i de sidste Valg. Venstres Regering og Venstrepartiet har maattet bøde for disse Skattelove, thi det var os, som

havde Ledelsen ved deres Gennemførelse. De to andre Partier, Højre og Socialdemokraterne, have kunnet mødes i skøn Enighed om, at dette er uretfærdige Love, som i høj Grad forfordede Byerne. Selvfølgelig gør det ikke noget Afbræk i denne Agitation, at Socialdemokraterne gennem mange Aar have samarbejdet med Venstre paa Gennemførelsen af Skattereformen, og at de under de mange Stadier, disse Love have gennemløbet, ogsaa have stemt for en Affattelse af disse Love, hvorved de vare ugunstigere, end de bleve i deres endelige Skikkelse. Lige saa lidt har det kunnet gøre noget Afbræk, at Højre særlig maatte vende sin Uvillie mod de Bestemmelser i Lovene, som skyldes Højres eget Initiativ. Den Slags Ting forekommer nu en Gang i Politik, og dertil er der intet at sige. Slige Stemninger maa løbe Linien ud. Jeg er overbevist om, at den Dag vil komme, da man vil erkende, at disse Love dog ikke ere saa uretfærdige, som man vil gøre dem til, og ganske særligt, at det, som i Længden vil være Hovedledet i Skattereformen, nemlig Indkomst- og Formueskatten, ikke er en uretfærdig Begunstigelse af Landet. Men ganske vist giver dette Anledning til en Bemærkning i Sammenhæng hermed. Under vore Samfundsforhold, hvor Bybefolkningen er et Mindretal, og under den politiske Ordning, som er gældende for os, hvorefter dette Mindretal tilmed ikke tilnærmelsesvis er repræsenteret i Rigsdagen i Forhold til dets Styrke, kan det ikke være andet end, at der vil være aabent Øre for Beklagelser over at blive tilsidesat og forurettet. Allerede af denne Grund synes det mig, at for at fjerne Anledningen til saadan Misnøje og Misstemning vil det være i høj Grad ønskeligt, om Byernes Interesser og Anskuelser maa blive repræsenterede i Rigsdagen i et til deres Styrke virkelige svarende Forhold, — slet ikke at tale om, at efterhaanden som den politiske Magt mere samles i Folketinget, bliver Kravet om en ligelig Repræsentation i Folketinget af Folkets forskellige Dele et uafviseligt Retfærdighedskrav. Ministeriets Chef berørte forleden dette Spørgsmaal, og, for at forebygge enhver Misforstaaelse, tilføjer jeg her, at Premierministerens Tanke i saa Henseende ikke afviger fra min. Men han fandt Anledning til samtidig at accentuere som sin Opfattelse, at det ikke vilde være betimeligt at skride til en almindelig Omlægning af Valgkredsene.

Det andet store Spørgsmaal, som har været Genstand for en Del Udtalelser, er